

FDS - Årsberetning 2020 - 2021

Kære Ankenævnsmedlemmer

Omsider er det blevet muligt at afholde Årsmøde i FDS, efter en langvarig corona periode. Den nye periode startede ellers allerede den 1. juli 2020, og vi skulle normalt have afholdt et Årsmøde i 2020, men dette kunne på grund af gældende restriktioner desværre ikke gennemføres. Dette Årsmøde bliver samtidig dermed også det sidste i denne periode, og de valg til bestyrelsen, som gennemføres vil dermed også kun være gældende i en 1-årig periode.

Indledning

Årsmødet i 2020 skulle bl.a. have omfattet valg af bestyrelse og - specielt for dette årsmøde - gennemførelse af et større undervisningsforløb, som fastsat i det politiske forlig vedrørende Retssikkerhedspakke IV. Sidstnævnte har vi i stedet valgt primært at udbrede til medlemmerne, gamle såvel som nye, ved offentliggørelse af det såkaldte Indslusningsforløb, med i alt 15 moduler, til selvstudium. Modulerne er mærket efter relevans for henholdsvis nye og gamle medlemmer. På dette Årsmøde vil vi i morgen genbesøge nogen af disse moduler, og fremdrage emner fra disse, dels de punkter, som erfaringsmæssigt altid er af interesse for medlemmer, dels de punkter, som er af interesse for nye medlemmer. Mandagens eftermiddagsprogram er således en del af Retssikkerhedspakke IV, og vi håber, at såvel nye som gamle medlemmer vil have gavn af dette tiltag.

Endelig er klagestrukturen blevet ændret, således at de tidligere fællesankenævn er blevet afskaffet. Vi skal dermed senere i dag sige farvel til medlemmerne i sådanne nævn, som ikke længere kan være medlemmer i skatteankenævn, og nævnene dermed heller ikke være medlem af foreningen.

I 2022, når de nye nævn foreligger, vil der herefter blive afholdt Foreningens sædvanlige, konstituerende Årsmøde, i overensstemmelse med Foreningens vedtægter.

Vi har fået en ny skatteminister, som vi hilser velkommen på posten. Vi glæder os til samarbejdet med Morten Bødskov, som desværre ikke har haft mulighed for at deltage i Årsmødet. Foreningens formandskab har dog haft lejlighed til at mødes med Morten Bødskov, hvor vi havde lejlighed til at fremføre Foreningens bemærkninger til L23 Forslag til ændring af skatteforvaltningsloven. De drejede sig specielt om forslaget til ny vederlagsmodel, som FDS fandt og fortsat finder ganske urealistisk. Ministeren imødekom FDS, og halverede kravet til antal sager i de enkelte trin, men den efterfølgende udvikling viser desværre, at modellen fortsat er ganske urealistisk og bør laves om.

Antal tilmeldte til dette Årsmøde udgør 66 (heraf 36 nye) plus 5 (nye) sagkyndige medlemmer, eller i alt 71, svarende til 40 procent af mulige deltagere. Dette er et lavt antal, hvilket måske skyldes at Årsmødet "kun" omfatter sidste år af perioden, og at nævnsmedlemmerne ikke længere har samme behov for oplysning om sagsbehandlingen, som de fleste jo på dette tidspunkt allerede har stiftet bekendtskab med. I FDS håber vi dog desuagtet, at deltagerne i Årsmødet vil få stort udbytte af at deltage, både fagligt og – ikke mindst – det sociale samvær med medlemmer fra hele landet.

Det er en lang periode at aflægge beretning for, med mange interessante udfordringer og resultater. De fleste af disse har vi i FDS dog valgt at udsende orientering om i vores Nyhedsbreve. Jeg vil derfor i det følgende kun fremdrage vigtige nedslagspunkter, og medgive disse vores kommentarer.

Retssikkerhedspakke IV

Retssikkerhedspakke IV er nu stort set gennemført. I FDS mener vi, at den på langt de fleste punkter har medvirket til en forbedring af klagestrukturen. Således oplever vi, at de sagkyndige medlemmer af nævnene er indgået som naturlige medlemmer af de enkelte nævn, ligesom indførelsen af Borgernære sager er positiv for borgernes retssikkerhed. Endelig er afskaffelsen af det frie valg mellem SAN og LSR også et af de punkter, som FDS har store forventninger til vil forkorte sagsbehandlingen for skatteyderne.

Vi mener derfor, at vi samlet set er nået frem til et for FDS tilfredsstillende resultat, med et par enkelte udestående punkter, herunder specielt den fortsat helt umulige vederlagsmodel.

Sagsantal

Status for perioden 1. juli 2020 til 30. september 2021 er en indgang på 1.296 sager, en afgang på 823 sager og en beholdning på 1.784. Dermed er vores sagspukkel igen steget, hvilket FDS ikke finder tilfredsstillende, specielt ikke henset til borgernes retssikkerhed og naturlige forventning om hurtig behandling, men heller ikke henset til, at antallet af afgjorte sager, dvs. behandlede sager til nævnene, også er afgørende for hvorvidt der ydes vederlag for medlemmernes arbejde. Kun 1 nævn har i første halvdel af perioden fået tilstrækkelige sager til at opnå vederlag for at behandle sagerne. En af årsagerne til det lave antal behandlede sager til nævnene er efter det oplyste, at der i prioritering af resurserne i Skatteankestyrelsen bl.a. prioriteres efter sagernes alder, og her er sagerne ældst hos LSR. FDS anerkender dette, men finder at der også må henses til årsagen til dette forhold, nemlig at disse sager ofte er langt mere omfattende og principielle, end vores sager, og dermed – i sagens natur – tager længere tid at behandle. Men vi har svært ved at acceptere, at dette skal gå ud over sagsbehandlingstiden for almindelige skatteborgere og selvstændige.

Retssikkerhed I

I 2020 udgjorde sagsbehandlingstiden i SAN 19,4 mdr. I LSR udgjorde sagsbehandlingstiden 33,9 mdr. Som led i et politisk forlig er der indført de såkaldt Borgernære sager, som skal behandles indenfor 12 mdr. De udgjorde for SAN sager i 2020 394 ud af indgåede sager på 861.

Skatteankestyrelsen er tæt på at have opfyldt dette krav til maksimal sagsbehandlingstid, men den prioritering, som ligger heri, må efter FDS's opfattelse ikke føre til en – yderligere – nedprioritering af de øvrige SAN sager, og specielt heller ikke have indflydelse på afviklingen af den pukkel af sager, som vi vedblivende oplever, bl.a. fordi der i forliget afsattes særlige midler til behandlingen af disse borgernære sager.

Med andre ord: Sagerne er der, men de kommer ikke ud til nævnene, som sidder klar til at behandle dem. Den lange behandlingstid kan derudover befrygtes at have en demotiverende indflydelse på lysten til overhovedet at klage.

Retssikkerhed II

Hvordan har retssikkerheden det generelt på vores område? Skattestyrelsen søger netop nu nye medarbejdere under mottoet "Skat er ikke enkelt. Men det er vigtigt".

På en retssikkerhedskonference afholdt på Christiansborg den 12. oktober 2021 oplyste Skatteministeren at hans fokuspunkter var Rimelige svartider og Enkel indgang til klagesystemet. Sagsbehandlingstiden var dermed et af hans fokuspunkter. På samme konference oplyste Ombudsmanden, at også han havde fokus på sagsbehandlingstiden, for som han sagde: "Late justice is in-justice". FDS kan til fulde tilslutte sig disse synspunkter.

Retssikkerhed III

Set med nævnenes øjne indgår også flere andre punkter i bedømmelsen af retssikkerheden i den administrative sagsbehandling.

Vederlagsmodellen – i praksis

Som tidligere nævnt lykkedes det kun for 1 nævn ud af 22 nævn at opnå vederlag for deres sagsbehandling i første del af vores periode. Vederlagsmodellen bygger på et Notat fra Skatteministeriet den 31. maj 2018, hvori blev foreslået et "grundbeløb" "for at stå til rådighed" samt et tillæg hertil baseret på aktuel arbejdsbyrde. Notatet var imidlertid baseret på helt forkert faktisk grundlag, hvilket FDS gjorde ministeriet opmærksom på i et notat fra 13. december 2019, herunder bl.a. et fremtidigt sagsantal på 2.500 sager pr år til nævnene. SANST har senere revideret dette forventede sagsantal til 1.750 sager. Nu kender vi det faktiske tal for det første år: 651 (ud af 1026 indgåede sager). Kravet til arbejdsvederlag udgjorde over 6 sager pr. medlem – vi opnåede kun 3,9 i gennemsnit.

Forholdet har været drøftet med Departementet, men her var man af den opfattelse, at nævnene jo blot kunne opdele sig i besluttende led, således at arbejdsbyrden bedre kom til at svare til det manglende vederlag.

Som svar på høringssvar fra FDS imødekom Skatteministeren delvist vores synspunkter, og nedjusterede det antal sager, der krævedes til at opnå arbejdsvederlag, fra 11 til 6. "Herved forventes alle skatteankenævnsmember fremadrettet at modtage et tillæg" udtalte han. Desværre fik han langt fra ret i denne forventning, om end vi naturligvis var glade for den viste imødekommenhed fra ministerens side.

Vederlagsmodellen er blevet én stor spareøvelse, som efter vores beregninger medfører en besparelse i udgiften til nævnene på 58 %, set i forhold til tidligere aflønning. Udgiften til behandling af en skatteankenævns sag var i øvrigt under lovforberedelsen forkert beregnet, og grundlaget for beslutningen dermed faktisk forkert.

Hvad kan vi så forvente i den anden halvdel af perioden? I et notat fra 26. maj 2021 forventer Skatteankestyrelsen, at der først ved afslutningen af første halvdel af næste periode, dvs. medio 2023, "vil være det antal sager i skatteankenævnene, der kan medføre, at flere (end 1 nævn) opnår et variabelt vederlag". Styrelsen forventer et sagsantal til nævnene på 1.000 – 1.500. Det er dog efter vores opfattelse tvivlsomt om dette estimat vil holde stik, med de prioriteringer, som foretages af de enkelte sagstyper.

FDS kan tilslutte sig at arbejdsvederlaget gøres afhængigt af arbejdsindsatsen i de enkelte nævn. Det er imidlertid ikke brugbart, at det nødvendige sagsantal fastsættes pr. medlem. Hermed tilgodeses nævn med færrest antal medlemmer, hvorimod nævn med flere medlemmer "straffes" alene på grund af nævnets størrelse, uden sammenhæng med det udførte arbejde.

Udgangspunktet må, som nævnt i den politiske aftale om Retssikkerhedspakke IV, være arbejdsindsatsen for alle medlemmer i det enkelte nævn, alternativt i det enkelte besluttende led. Alle nævnsmember forudsættes jo at læse alle sager i det enkelte nævn eller besluttende led. Dertil kommer, at der i modellen fremadrettet bør tages hensyn til den forventede konkrete sagsproduktion i Skatteankestyrelsen, som nævnene er helt uden indflydelse på, og dermed ikke har mulighed for at ændre på. Her viser den indhøstede erfaring, at denne produktion kan være ganske svingende, og at den er helt afhængig af hvorledes Skatteankestyrelsen prioriterer sine resurser.

Det er helt grotesk, at næsten alle nævnsmember slet ikke skal honoreres for deres arbejdsindsats, men kun have et grundbeløb for at stå til rådighed, deltage i kurser, indslusningsforløb, mv. I FDS frygter vi også, at dette faktum kan få indflydelse på hvilke kandidater, som lader sig indstille til den nye periode. Så spændende er det altså ikke at arbejde gratis.

Digital sagsbehandling

I perioden er der indført digital sagsbehandling via First Agenda. Dette system er vi i FDS ganske tilfredse med. Imidlertid har systemets praktiske anvendelse stadig en række mangler, ligesom en del medlemmer har haft svært ved at finde sig til rette i Apples univers. Ordningen kræver 2 skærme til forberedelse af sagerne, dvs. anvendelse af eget udstyr. Derudover opleves iPad formatet mht. egne notater og bilagskontrol vanskeligt at håndtere under nævnsmøder, specielt ved fremmøder, hvor der gerne skulle have øjenkontakt med fremmøder. Endelig kan formandens rolle under fremmøde meget svært varetages fra den lille skærm. FDS har derfor søgt og opnået tilladelse til at printe nødvendigt sagsmateriale til sagsforberedelsen, foreløbig fra egen printer, senere fra en udleveret printer. Dette er vi glade for, og det styrker retssikkerheden i sagsbehandlingen i nævnene.

Samarbejdet med Skatteankestyrelsen

I perioden har FDS haft et godt samarbejde med Skatteankestyrelsen. Styrelsens direktør er fortsat tovholder for dette samarbejde, og det er vi meget glade for. Vi oplever både lydhørhed og imødekommenhed i dette samarbejde. Samarbejdet med SANST er fortsat i betydeligt omfang i indeværende periode, og FDS er løbende blevet inddraget i løsningen af den fælles opgave, vi og Skatteankestyrelsen er sat til at løse, og det har været til stor glæde og gavn for Foreningen. Vi ser frem til at dette samarbejde forsætter.

Kvaliteten i sagsbehandlingen opleves i perioden at være blevet bedre, om end der fortsat er en del sagsfremstillinger, som må tilrettes i de enkelte nævn. I Styrelsen har de enkelte medarbejdere også haft en udfordring med deres hjemmearbejdspladser under corona hjemsendelsen, hvor ikke alle har haft adgang til 2 skærme.

Vi har fået etableret et Samarbejdsudvalg for alle de nævn, som Styrelsen betjener, et ønske som FDS længe har advokeret for. Regelmæssige møder i dette forum bidrager til, at vi får et bedre overblik over de samlede udfordringer, som Styrelsen står overfor. Derudover har Styrelsens direktion løbende afholdt møder efter behov med formandskabet i FDS, hvilket vi også har værdsat.

Evaluering af Retssikkerhedspakke IV

Efter den politiske aftale skal aftalens tiltag evalueres i 2022. FDS er tilfredse med afskaffelse af Fritvalgsordningen og indførelse af ordningen for Borgernære sager. Indførelsen af 10 særlige medlemmer har heller ikke givet anledning til problemer. De fungerer i praksis som almindelige medlemmer af nævnene. Men vi mener ubetinget, at den nuværende vederlagsmodel skal gennemgribende ændres, så den bliver dækkende for den arbejdsindsats, hvervet som skatteankenævns medlem forudsætter.

Afslutning

Foreningen siger i år farvel til bestyrelsesmedlem for C Lars Søndergård og bestyrelsesmedlem for A Karina Sørensen. De er begge ikke længere medlem af et skatteankenævn. Vi siger tak til begge for deres store og engagerede indsats i bestyrelsen gennem mange år.

Endnu en begivenhedsrig periode i FDS er nu lagt bag os, som også har omfattet den første halvdel af vores nye 2-årsperiode. Især arbejdet med det politisk besluttede indslusningsforløb har senest krævet en betydelig indsats fra foreningens formandskab. Den politiske fokus på klagesagsbehandlingen medførte en lang funktionsperiode forud for denne. Mange problemer blev løst, men ikke alle – og nye blev skabt, herunder færre nævn, forlængelse af sagsbehandlingstiden for nye, almindelige og gamle sager, opgavefordelingen mellem skatteankenævn og Landsskatteretten, samt ikke mindst den helt umulige honoreringsmodel. FDS havde i denne proces gode samarbejdsrelationer til en række af Folketingets partier, og oplevede stor og bred opbakning til lægmandselementet i klagesagsbehandlingen. Desværre så vi ikke den samme positive indstilling i embedsværket – hvilket bl.a. har medført, at der er truffet politiske beslutninger på et grundlag, som ikke afspejlede virkeligheden. Vi håber derfor at vinde gehør for en række reguleringer snarest muligt i forbindelse med den politisk aftalte evaluering af Retssikkerhedspakke IV.

En mulig nedlæggelse af skatteankenævnene blev endnu engang afværget, og der er tværtimod sket en styrkelse af nævnene ved afskaffelsen af ordningen med frit valg. Jeg vil gerne rette en stor tak til bestyrelsen for det til tider meget omfangsrige arbejde med denne proces.

FDS har som sit mål at arbejde for skatteydernes retssikkerhed. Vi skal huske, at "Skat er ikke enkelt. Men det er vigtigt". Både for samfundet, men også for skatteyderne. Dette mål vil vi fortsat sikre bliver sat i højsædet.

Richard Petersen

Fmd., FDS